

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 30. KWIETNIA ROKU 1799. we WTOREK

MY FRYDERYK WILHELM z BOZEY ŁASKI
KROL PRUSKI etc. etc.

Podajemy niniejszym każdemu do wiadomości, iż ponieważ ważemy za rzecz dobrą uznać inny podział Powiatów między Powiatowemi Justitiar Kommissjami w Departamencie Regencyi Warszawskiej przedsięwziąć, wyżey rzeczonym Powiatowym Justitiar Kommissjom następujące Powiaty nadane są: 1.) Powiatowey Justitiar Kommissji w Łowiczu Sochaczewski Powiat i część Orłowski Powiat aż do miasta Kutna exclusive onego. — 2.) Powiatowey Justitiar Kommissji w Gostyniu Gostyniński Powiat i część Orłowski Powiat która od miasta Kutna zaczyna się inclusive onego. — Względem tego Podziału mają obydwie Powiatowey Justitiar Kommissye Obywatelów osobną ieszczę specyfikacyę Parafii do każdej z nich należących do wiadomości podać. — 3.) Powiatowey Justitiar Kommissji w Łęczycy, Łęczyski i Zgierzki Powiat. — 4.) Powiatowey Justitiar Kommissji w Strykowie Brzeziński Powiat i cały Rawski Powiat dawniejszego i teraźniejszego zaboru. — 5.) Powiatowey Justitiar Kommissji w Gorze, Czerzyski i Błotki Powiat. — Warszawski zaś Powiat bez pośredniej Inspekcji Regencyi powierzony zostaje. — Strony przeto Prawa mające we wszystkich swych Prawnych interesach w zastosowaniu żądań swych podług Podziału tego zachować się, a potym dalszych ukazów Regencyi oczekiwać mają, czyli dalsze postępowania w Procesach ich immediate w teyże expedywane lub do Powiatowey Justitiar Kommissji Dystryktu każdego odebrane być mają. — Dán w Warszawie 19 Marca 1799.
Krolewska Południowo-Pruska Regencya.

z Wiednia dnia 20. Kwietnia.

Na dniu 17. przybył tu z Florencyi W. Xiążę Toskański. — Arcy-Xiążę Karol przybył tu wiadomość o zajęciu przez Generała Nauendorff miałła Szaffury na dniu 13. Wspomniany General miał rozkaz oszczędzania ile możności miasta, i w tym celu chciał wnieść w umowę z nieprzyjacielem, aby nieetykał bardzo kosztownego mostu przy mieście leżącego, lecz nieprzyjaciel odrzucił tę propozycyę, i wspomniany most spalić rozkazał. — Od przybyłego do armij we Włoszech Generała kawalerji Melas, przyszła tu wiadomość, iż nieprzyjaciel cofnął się przez Azolo za Chiusa, i że przy Maceria przeszedł przez Oglio. Przednia fraza nasza przy odsyłaniu tego raportu stała przed Goito i na wzgórkach Lavolta i Monzanbano. — Peschiera na lewym brzegu Mincio leżąca, jest wprawdzie tylko w wielkiej odległości okrążona, patrole jednak nasze które aż do samej Cytadeli zbliżyły się, nie natrafiły na żadne posterunki nieprzyjacielskie. — General Klenau okrążył z iedney strony Mantuę wzdłuż baterjiow Molinella, nieprzyjaciel opuszczając stanowisko Governolo, zdiął most tamtejszy, który jednak po osadzeniu nazad stanowiska, znowu postawiony został.

z Paryża dnia 12. Kwietnia.

Redaktor zawiera następujące doniesienie. — Roznieśiono w niektórych dziennikach iakoby General Lefebvre, a w kilka potym godzin General Adjutant Bonami w więzieniu opactwa osadzeni zostali. Jeden tylko General to nosi razwilko, a ten za nadto się zaśluzyl oyczynie, dla której i teraz ieszczę w iedney z ostatnich bitew z Austryakami krew wytoczył, aby takowy szrodek miał być przeciw niemu użyty. Wprawdzie zaprowadzony został do więzienia opactwa nieiaki Lefebvre, lecz to był profity kanonier. Błąd ten nadto jest wielki, aby nie miał w sobie cokolwiek złości wmięszaney. Cożkolwiek bądź

spieszmy się zniszczyć tę potwarczą pogłoskę, którą rozsiewać śmiano, właśnie w tym momencie kiedy Dyrektoriat w dowód swego poważania dla Generala Lefebvre dał mu w podarunku cały ryszunek broni.

General Jourdan przybył do Paryża. Wodz ten równie iak przyjaciel iego General Ernouf wielkie w monitorze odebrali pochwały. Najlepsi officerowie (mowi ten dziennik) nie mogą dosyć wychwalić postępowania i zimney krwi Generala Jourdan. Gdy wodz ten na dniu 21 z rana wyjechał na rekognoskowanie trzy razy mocniejszy infanterji Cesarzkiej o wyłtrzał z karabinu, i w niebezpieczeństwie zostawał odebrania setnych postrzałow, oświadczył: iż ieszczę nie widział potyczki, w którejby tak dobrze z obu stron ogień był utrzymywany. — Rozmaite nowe zdobycze morłkie ogłoszone zostały przez ministra morłkiego. Pomiedzy innemi kapr Echo z 8. ludźmi zajął okręt przewozowy Angielski z 75. inwalidami i podróżnemi. W nadgodę kapitan kapru tego Ob. Bourgon dąży, aby 3 bracia iego w niewoli Angielskiej zostający przed wszystkiemi innemi wymienieni być mogli. — W potyczce pod dniem 25 Marca Arcy-Xiążę Karol o włos co nie był schwytanym przez wojska nasze. — Słychać znowu, iż General Joubert obeymie komendę nad armią Dunaiu, a Moreau nad armią Helwecką. — Milicje Szwajcarskie iuz się zbierają, Zurich przytławił 6000, Bazylea 1000 ludzi.

Kray Gryzonow iuz się oświadczył za przyłączeniem do Helwecyi. — W tych dniach rozeszła się pogłoska, iakoby General Massena nowe korzyści odniósł nad Austryakami. — W Liworno wszystkie herby W. Xiążęcia tudzież znaki szlachectwa z rozmaitych domow zdjęte zostały. Wszyscy Emigranci Francuzcy w przeciągu 24. godzin z miasta ustąpić musieli. Położono także pieczęcie na wszystkie magazyny należące do Anglij i kupców Angielskich, oraz poddanych Cesarza, W. Sultana, Imperatora, Królowy Portugalskiej i mocarstw barbaryjskich. — W Xiążę Toskański wyjeżdżając z Florencyi, miał z sobą 10. wozow naładowanych sprzętami. Ob. Reinhard wziął na siebie charakter Kommissarza Dyrektoryatu. Wypuścił on na wolność znanych Obywatelów Michelli i Dutilli, aresztowanych za opinie polityczne. Wypuszczenie Ob. Michelli odbyte zostało przez Ob. Kerner, który w asystencyi kilku patriotow Toskańskich udał się do więzienia. — Papiież mieszkając w klasztorze Kartuzow pod Florencyą, wydał ieszczę list pocieszający do wszystkich Biskupow Francuzkich emigrantow w Anglij znajdujących się. Zawieszony tym czasowo jest do Parmy, lecz ztamtąd wkrótce do Briançon udać się będzie musiał.

Ob. Reinhard przez Proklamacyę pod dniem 29. Marca wydaną rozkazał, aby wszystkie sądownicze i innego rodzaju wyroki w imieniu Rządy Francuzkiej wychodziły. Na dniu 28. General Gauthier nakazał rozbrojenie i rozpuszczenie milicjiow Toskańskich, które po złożeniu broni w 4. dni do domow swoich powrócić mają z obowiązkiem nigdy nie podnoszenia oręza przeciw Rzeczypospolitej Francuzkiej, ani noszenia mundurów dawnego rządu. Przeciwnicy się takowemu urządzeniu, uważani będą za niewolników w wojnie schwytanymi. Za wkroczeniem wojska Francuzkiego do Florencyi, Ob.

Jacob iako sekretarz Ob. Reinhard, udał się do wszystkich tamecznych Posłow zagranicznych, którym iuz warta przystawiona była, dla zabezpieczowania ich papierow. Minister Neapolitański Xiążę de Sangro wzbraniał się otworzyć mu drzwi domu swego, lecz nakoniec musiał być posłusznym. — W Liworno aresztowano Gubernatora tegoż Miasta, równie iak Konsulow Rossyjskiego i Angielskiego, samego tylko Cesarzkiego na wolność wypuszczono. W Pizie Francuzi wzięli w sekwestr wszystkie kassy publiczne, i przytrzymali w zakładzie kilka znacznych osób. W całej Toskanji niewiada teraz tylko troykolorowe kokardy.

Odkryty w Palermo spisek, miał w zamiarze zamordowanie całej familij Krolewskiej. Pewny Lacroix i inne osoby zostały przytrzymane. Milicja w Palermo ma być przez nowo zaciężne korpus wojska liniowego od 18. tysięcy ludzi zastąpiona. Nowa rada stanu Krolewska z trzech Ministrów jest teraz złożona. — Tuteysze zgromadzenie Elektorow składa się z 665. osob, pomiedzy ktorymi jest 194. Kupcow, 78. Artystow, 23. ex-Ministrów deputowanych i Generalow etc. Obralo Prezydentem swoim Obywatela Mauricall, Kommissarza Dyrektoryatu przy Trybunale kassacyjnym, Sekretarzem zaś ex-Ministra wojennego Petiet. Obywatele Desmeuniers i Karol Lacroix ex-Minister, naywięcej także do prezydencyi mieli kreskę. Nominacye które to zgromadzenie ma czynić są następujące: 7 Deputowanych, 1. Sędziego przysięgłego, 2. Administratorow Departamentu, iednego Prezydenta, iednego vice-Prezydenta, iednego oskarzyciela publicznego, iednego zastępcę, iednego Pisarza do Trybunału kryminalnego, iednego członka Trybunału kassacyjnego i iego zastępcę, iednego sędziego Trybunału cywilnego, i pięciu zastępcow. — W tych dniach znowu słychać, iż flotta Brestńska iuz wypłynęła, a przynajmniej czasiey wypłynienia zdaie się być bardzo bliskim. — Na dniu 2. t. m. najstarszy z Astronomow naszych Charles Lemonnier niegdyś członek Akademij nauk, umarł w Liwenz miasteczku bywazey Normandyi, Urodził się w roku 1715. i należał do sławney uczoney wyprawy, wysłanney na północ dla rozmiaru ziemi w r. 1735. — Stofownie do regestrow Administracyi gabinetu naturalnego 57. departamentow odebrały iuz potrzebne nalfona do założenia ogrodu botanicznego.

Na fessyi dnia 8. Dyrektoryat Wykonawczy doniósł Radzie o przeszkodach iakich doznaie obchodów świąt Dekadowych w niektórych częściach krajow Rząpley. W tym celu przekłada Ciału Prawodawczemu potrzebę obchodzenia tych uroczystości w każdym okręgu, i żeby te obchodzone były w domach wskazanych przez Administracyę; iż należy wyznaczyć kommissarzow Dekadowych.

Wypis z Listu pisanego z St Marc dnia 23. Primaire (13. Grudnia) do Ob. Nidosep-Perodin, deputowanego z St Domingo świeżo do Nantes przybyłego.

Od czasu twego wyjazdu postać interesow naszego kraju zupełnie się odmieniła, uprawa gruntow przychodzi do takiego stanu w iakim się tam ieszczę od czasu Rewolucyi nie znaydowała. Porządek który General Toussaint-Louverture do miasta i wsiow wprowadził, tak mocno zagruntował wzajemną ufność, iż wszystko każe się rychley w gospodarstwie i handlu spodziewać pomyślności. Wiele osad w Archaye zostało zadzierżawionych w

nadzwyczajnej cenie, a nawet w dwójnasób nad umowioną. Domy są tu nadzwyczaj drogie. To wszystko nie jest zapewne skutkiem nieukontentowania, i bojaźni, jest to przeciwnie najsilniejszym dowodem publicznej ufności, i odpowiedzią na kłamliwe nieprzyjaźni *St. Domingo* powieści.

W tych dniach przybyło wielu kurierów z *Madrytu* do *Paryża*, inni na odwrot wyprawieni zostali. Mówią, iż na tym Dworze zaszły niektóre odmiany, i że tam wiele aresztowano osob. Od ostatnich z tamtąd listów, papiery królewskie traciły po 35 od list.

Pomiędzy osobliwościami kunsztów i starożytności, które tu sprowadzono, najsłynniejszą są *Cztery żywioły Albaniego*, 30 tomów in folio rękopismów starożytnych i rysunków przez *Pirro Ligorio* patrycyusza *Neapolitańskiego* zebrane, który po śmierci *Bonarrotiego* miał dozór nad budowlą kościoła *S. Piotra*; w zbiorze tym znajdują się rysunki i opisy wielu utraconych dzieł starożytności. Brakujące do tego zbioru 10 tomów są jeszcze w *Neapolu* w *Muzeum del Campo di Monte* i równie do *Paryża* posłane będą. — Tablica *Izdy* na której wbronzie wyrażone są tajemnice tej bogini, powszechną zwraca ciekawość. Była ona najprzód w *Kapitolium* wygrzebaną, potem dostała się do *Mantui*, tam w czasie wojen *Włoskich* wpadła w ręce żołnierzom, którzy ją na wagę sprzedali. Książęta *Sabaudzcy* zakupiwszy ją, zachowali w archiwum swoim, gdzie o niej przez długi czas zapomniano, aż uczony *Benedyktyn Montfaucon* wydobył ją z tamtąd, czynił nad nią pilne dochodzenia, po czym nakoniec oddaną była do akademii *Turyńskiej*.

z *Londynu* dnia 9. Kwietnia.

Krótki zbiór Rapportu Tayney Deputacyi w Izbie niższej, względem pism stołownych do konspiracyjow.

Wydział znalazł w papierach do przejrzenia sobie podanych oczwiste dowody systemu, podług którego postępowali zaprzędani *Francyi* insurgenści, na obalenie włojskich ustaw tego kraju i *Irlandyi*, oraz na zerwanie związków które te dwa Królestwa spajały. Ich nadzieja jest w rozkrzewieniu zasad rewolucyjnych, i w staraniu ożywienia buntowniczych Towarzystw, oraz przywrócenia ciągłej korespondencji w różnych częściach tego Królestwa z *Francją* i innemi miejscami na lądzie, gdzie się znajdują *Emigracye Francuzów*.

Wydział zaczyna od opisanie wzrostu i postępowania Towarzystwa Zjednoczonych *Irlandczyków*, które przez tajemne związki dwóch Izb Parlamentowych tego Królestwa odkrytymi zostały. — Towarzystwo Zjednoczonych *Irlandczyków*, uformowało się w roku 1791. — Inne Towarzystwa *Wielkiej Brytanii* mianowicie Towarzystwo Konfedytacyjne (które od dawna było zebrane, lecz w ten czas wzięło na siebie nowy charakter), Towarzystwo Korespondujące postanowione na wiosnę w roku 1792. i Towarzystwa *Szkockie* znane pod imieniem Przyjaciół Ludu przywłaszczyły sobie prawa Rewolucyi *Francuskiej* w całej ich obszerności.

Wydział opisuje przedsięwzięcia czynione w *Szkocyi*. Postępki rewolucyi *Szkockiej* w roku 1792. — Sąd sławnego *Muir* w Sierpniu 1793. — Deputacje, mianowane przez towarzystwa *Angielskie* do Konwencji *Szkockiej* w Grudniu 1793.

Pokazanie się *Hamiltona Bowana* i *Szymona Butler* Deputowanych *Irlandzkich* do tejże konwencji. — Wzięty przez nie tytuł Konwencji *Brytańskiej*. Delegowanych ludu. — Na koniec niebezpieczne zamiary tego zgromadzenia i jego rozeyście się w roku 1793.

Czwarty rozdział poświęcony jest czynionym usiłowaniom dla zgromadzenia Konwencji ludu w *Anglii*. — Zawiera w sobie postępowanie Towarzystwa *Angielskiego* w korespondencji z *Francją* wyluszczonej w Rapportach 1794. — Adresy tych Towarzystw, ich połączenie w *Chalk-Farm* dnia 14. Kwietnia 1794. — Przedsięwzięte środki na rozprzeżtrzenienie buntu, przez rozchodzące się Członki po Prowincjach, wyznaczające osoby do przyszłej konwencji, której uformowaniu zapobiegły aresztowania na mocy zawieszonego prawa *habeas Corpus*.

Te aresztowania pomieszały buntowników bez zwrocenia onych od tak występnych zamiarow. W *Pazdźerniku* 1798; zgromadzili się w *Pałacu Kopenhagi*. Ułożyli tam atakować Króla gdy wyjeżdżał będzie do Parlamentu. — Aresztowanie *Jana Bins*, i *Jana Gales Jones* w *Birmingham* w *Marcu* 1796. powtórnie wstrzymało dalsze skutki zdrady. Powstała na nowo insurrekcyja na flocie w *Kwietniu* 1797. Dowódcami buntowników byli zjednoczeni *Irlandczycy*. „Buntownicy. (mówi wydział) zobowiązali się pod przysięgą do dopełnienia największych występku. Przedsięwzięli zbuntowanym okrętom nadać imię pływającej Rzeczypospolitej, a te zamiary popierane były pismami ogłaszanymi we *Francyi*, i przez jedno tu wychodzące pismo pod imieniem *Kurier*, które w wielu zdarzeniach pokazało się równie sprzyjającym sprawie *Francuzów*.

Szofty Artykuł opisuje wzrastanie Zjednoczonych *Irlandczyków* aż do czasu buntu, ich korespondencje z *Francją* i znacznieszymi Dowódcami Towarzystw *Angielskich*. Znajdują się tam szczegóły zdradzieckiej korespondencji *Jaksona* Duchownego *Irlandzkiego* w roku 1794. Przekonanie i wyznanie *Arthur Okonnora*, *Nevin*, i *Emmets*. — Dowody, iż wyprawa *Generała Hoche* w 1796. była ułożona z *Lordem Edwardem Fitzgerald*, i *Arthur Okonnorem*. — Poselstwa *PP. Livins* i *Nevin* w roku 1792. — Związki Zjednoczonych *Irlandczyków* z nowemi towarzystwami *Angielskimi*. — Poselstwa *Pana Ocoigley* w roku 1797. i 1798. szczegóły jego aresztu w *Margate*, oraz o jego współnikach.

W dalszym ciągu wykazane są stosunki między Zjednoczonymi *Irlandczycami*, Rządem *Francuskim* i Towarzystwami w *Anglii*, równie iak założenie nowych Towarzystw. Przed aresztowaniem *Oconnora* i *Ocoigley*, był ułożony plan do wzniecenia insurrekcyi tak w *Stolicy* iak po wsiach i zamordowania familii Królewskiej i wielu członków obu izb. Osoba w służbie Królewskiej zostająca, miała być dowódcą. W towarzystwach zjednoczonych *Irlandczyków* *Ocoigley* i *Binns* przodkowali. Podrobione one były na różne oddziały, które z sobą się znożyły. Towarzystwo korespondujące *Londyńskie*, miało związki z temi towarzystwami, które w *Londynie* i pobliskich okolicach *Lancastershire*, tudzież w niekt-

rych częściach *Hrabstwa Wales* i zachodniej *Anglii*, bezpośrednią komunikacją z *Irlandją* mających były utrzymywane. W *Manchester*, *Liverpool* i t. d. były podobne towarzystwa założone. Towarzystwo *Manchester* usiłowało najbardziej podbudzać do buntu wojska Królewskie. Całą tą machiną kierował jeden wydział mianujący się Konwencyą Narodową *Angielską*, którego członki były ukryte. Następnie potym opisanie towarzystwa zjednoczonych *Szkotów*, które zupełnie na wzór *irlandzkich* utworzone były. Najrozleglejsze i najmocniejsze były towarzystwa w *Londynie*, nazwane towarzystwa wieczne. Dowódcy ich byli ludzie wysokiego stanu, składający wydział, który utrzymywał ciągłą korespondencję z *Francją* przez *Hamburg*. W tym mieście równie iak w *Altonie* założone jest towarzystwo *Filantropów* na wzór towarzystw korespondujących *Angielskich* i *Szkockich* etc.

Sławne towarzystwo handlowe, chluba *Anglików*, najwyższa samowładczyna dwa razy większego kraju od trzech Królestw *Anglii*, *Szkocyi* i *Irlandyi* kompania wschodnio-*Indyjska*, iak do upadku się schyla, iak to widać co tylko dotąd w *Anglii* uwielbiano. Na dniu 12. *Marca* złożony raport przez *Pana Dundasa* w izbie niższej Parlamentu *Angielskiego* okazuje straty, iakie ta kompania poniosła, i niezmierną różnicę teraźniejszego jej stanu od dawnego.

z *Hagi* dnia 16. Kwietnia.

Na przyłane poselstwo od Dyrektoryatu pierwsza izba *Prawodawcza* uchwaliła, iż wszystkie okręty handlowe iakiejkolwiek wielkości, których marynarka nasza na pełnię kraju użyć może, wzięte będą w rekwizycję. Ma być także postanowiona gwardya narodowa stała, przepisany sposób, podług którego rozmaite klasy obywateli na obronę oyczynną uzbrojone być powinny. — Zapewniają, iż flotta *Breiteńjska* i nasza w *Texel* przeznaczone są wspólnie do jednej ważnej wyprawy.

z *Madrytu* dnia 2. Kwietnia.

Miedzy posłem *Francuskim* i naszym sekretarzem stanu *P. d'Urquijo* zaszły niejakie rozterki, które iakże uspokojone być się zdają. Książę *Pokoju* jest w największym znaczeniu. — Do *Lizbony* przybyła flotta *Angielska* od 85. żaglow, w której 3. liniowe okręty i 3. fregaty znajdują się. — W tych dniach aresztowano tu rozmaite osoby.

z *Konstantynopola* dnia 18. *Marca*.

Dzień 13. t. m. był dniem klęski dla mieszkańców przedmieścia *Pera*. Pożar, którego dotąd niewiadomi są sprawcy, ani przyczyny, wszczął się tam z taką gwałtownością, iż pomimo połączonych usiłowań chrześcijan i *Turków*, całe prawie dwie części przedmieścia stały się pastwą płomieni. W liczbie pogorzałych pięknych domow, znajduje się dom ambasadora *Angielskiego* i internuncjusza *Cesarzkiego*, oraz wielu innych znakomych osob. Wielki *Sultan* wydał najsurowsze rozkazy na ukaranie przestępczych, a policja zatrudnia się ich wysledzeniem.

Wypis z innego listu. — Przed przybyciem *W. Wezyra* i innych ministrów *Tureckich*, pożar dnia 13. przez gwałtowny wiatr rozniecony, rozszerzył się po wszystkich stronach, a trwając przez 9. godzin, zniszczył 1300. domow, pomiędzy którymi pałac pośia *Hiszpańskiego*. Oprócz pałacu *Internuncjusza Cesarzkiego*, kościół katedralny bliski onego, oraz magazyn budowany z kamienia, uważany za miejsce najsbezpieczniejsze, zawierał w sobie wszystkie skarby przedmieścia *Pera*. Szkodę rachują przeszło do 20. milionow złotych. — Ogień zajął się z komina.

Porta odwołała *Xięcia Colimachi*, który od czterech lat był *Hospodarem Moldawskim*, a na urząd ten wezwwała *Xięcia Ipsilantego* pierwszego *Dragomana*. Ta odmiana niezdaje się być z pobudek niechęci zrobioną,

ponieważ administracya pierwszego była nader roztropna.

Dzieńsz Basza dowiedziawszy się o zdobyciu przez Francuzów miasta Gazy, przedsięwziął otoczyć Francuzów, i przeciąć im komunikacyę z Kairem. Murad Bey oszańcowany w wyższym Egipcie, oczekuje na przybycie tego Baszy.

Kapitan Basza ma obić nad naszą flotą komende. Przybyło tu 6. tysięcy wojska mającego wleść na okręty.

z Brünn dnia 20. Kwietnia.

Rozruchy w Grecyi znówu wybuchnęły. W Rasłow niedaleko Seres, duch partyi wzmoógł się bardzo, i przyszło niedawno pomiędzy mieszkańcami tamtejszemi do krwawey utarczki, w której jedna strona zupełnie porażona, opuściwszy majątki, ratować się ucieczką przymuszona była. Kobiety i dzieci w lasach się chowają, wydane na okropności głodu, buntownicy powiększey części z rozpuszczonych ochotników złożeni, utrzymują iż miejsce Rasłow do nich szczególnie należy, są teraz w posiadłości jego, popełniający tam wprzód rozmaite rabunki.

Baron Reichlin Poseł Bawarski, otrzymał rozkaz wy-
iechania z Petersburga w przeciągu 24. godzin. Xiążę
Bezborodko Kanclerz Rosyjski umarł.

z Fryburga w Brizgowii dnia 10. Kwietnia.

Austryacy rozrzucili Proklamacyą Arcy-Xia Karola we wszystkich nadgranicznych częściach Szwajcaryi, oświadczając iż nie są z nią w wojnie, a w miejscach przez siebie zajętych powywracali tylko drzewa wolności, Francuzi chcieli ie nazad postawić w Riechen o puł mili od Bazylei, z czego stoczona była potyczka.

General *Maffena* przybywszy dnia 7. do *Bazyli*, kazał natychmiast wytknąć dwa obozy blisko tego miasta, nakazał rekwizycyą na wszystkich ludzi zdolnych do noszenia oręża, i urządził wszelkie do obrony sposoby.

z Frankfortu dnia 13. Kwietnia.

Ob. *Bacher* o którym donoszono, iż już przybył do *Paryża*, wyjechał stąd dnia wczorajszego. Pisma publiczne wyrażają, iż PP. *Dohm* i *Jacobi* wyjeżdżają z *Rastad*. — Dziś rozchodzi się wiadomość, iż General *St Cyr* złożył swoją dymisję, i że *Joubert* obejmie komendę po Generale *Jourdan*. — General *Melas* wyjechał z *Graz* do armii *Włoskiej*. — Bywszy Dyrektor *Carnot*, przepędził lkracie całą zimę we wsi *Lützelbourg* o trzy mile od *Augsburga*, gdzie nieprzełtał pracować. Wyjechał stamtąd przed miesiącem.

Na dniu 4. Germinal (24 Marca) Kommissarz wojenny przy armii dawniej obserwacyney Ob. *le Barbier* wydał z *Manheimu* pismo do stanów prawego brzegu *Renu*, aby potrzebne przygotowania poczyniły na utrzymywanie wojsk *Prancuzkich* na prawym brzegu przez przeciąg dwóch miesięcy. Dostarczania potrzeb miały się odbywać na dniu 10. Germinal (30 Marca) Stany które w tym celu nie przysłały deputowanych swoich, mają być pomimo tego taxowane. Wyjęte były szczególnie od tego rozkładu kraje *Landgrafa Hessen - Darmstad*, Książęcia *Wirtemberskiego* i margrabię *Badeńskiego*. Rakwizycye na dwa miesiące zapisane były. 8000 cetnarów mąki, 2700 cetnarów żyta, 4000 wołów, 36 tysięcy cetnarów siana, 24 tysięcy cetnarów słomy, 30 tysięcy miar *Paryzkich* gorzalki, 24 tysięcy miar *Paryzkich* octu, 320 cetnarów soli, 2400 sążni drzewa, etc.

General Bernadotte ma przez nieiaki czas w *Simern* zabawić. General *Cherin* znajdzie się w *Coblentz* i mieć będzie kommandę nad 4 nadrenskimi departamentami. G. *Tarreau* dowodzić pod nim będzie wojskami od *Bingen* aż do *Koblentz* stojącemi. General *Coltaud* jest w *Manheimie* i będzie mieć kommandę nad obozem pomiędzy *Manheimem* i *Heidelbergiem* założonym.

Część wojsk *Francuzkich* pod *Generatem Ferino* do *Szwajcaryi* weszła, inna część przeszła *Ren* pod *Brisach*. *Generał Ferino* opuścił *Szafluzę* i rozłożył swoją dywizyą na lewym brzegu *Renu*, wytławczy bagaże i część artyleryi swojej do *Bazyli*. — *Generał Massena* oświadczył, iż za pomocą 10. tysięcy dobrej milicyi, którą chce brze-
gi *Renu* osadzić, zarecau za bezpieczeństwo *Szwajcaryi*.

Tymczasem stoi nad *Renem* drugie tyle milicji i korpus
Generała *Ruby*. — Armia przeciw *Tyrolowi* przeznaczona
ma się teraz tylko odpornie.

z Ratyzbony dnia 13. Kwietnia.

Dnia wczorayszego ułożone zostało *Conclusum* w interesie kłopotnym do przechodu wojsk *Rosyjskich*. Ponieważ nie zgodzono się względem ułożenia wspólnej decyzji, wyrażono zatem w *Conclusum*, iż decyzye 3-ich Kolegiów będą przelane Cesarzowi Jmci. Decyzya kolegium Elektorów nie jest jeszcze wiadoma, a strony zaś Xiążąt jest następująca:

„Kollegium Xiążąt wziąwszy na dojrzałą rozwagę
rapporta Deputacyi Rzeszy pod dniem 4. Stycznia i 1.
Lutego roku terażniejszego, oraz Noty Legacyi *Francu-
skiej*, które były do tych raportow powodem, postanowi-
ło co następuje:

1. Gdy Iłkoności Rzeszy do zawarcia z *Francją* pokoju były dostatecznie dowiedzionemi na Kongresie *Ra-
stadszkim*, należało się spodziewać iż Rząd *Francuzki* stołownie do zawieszenia broni, o którym sam wspomina, cofnie swoje wojska z krajów Rzeszy, przestanie obchodzić się z niemi z surowością nieprzyjacielską, i troskliwie unikać będzie tego wszystkiego, coby tylko mogło dać powód do sprawiedliwej bojaźni.

2. Do poki takie postępowania przeciwne spokoynym zaręczeniom przez Ministrow *Francuzkich* w *Ra-
stad* dawanym nieustanę, Rzesza załlużyłaby na zarzut niedbałości, gdyby zawczasie starała się o przeszkodzenie postępowaniu woylek *Rossyi/kich*, o którym nie ma jeszcze żadnego prawnego doniesienia, i ażeby tym sposobem miała się fama pozbawiać filney pomocy, zapominając iż może iey potrzebować w przyszłości.

3. Atoli Rzesza, byleby tylko iey bezpieczeństwo i niepodległość przestały być w zagrożeniu, kłania się do zostawienia Cesarzowi Jmci i jego Oycowłkim Staraniom. wfzytkich środków ktoreby się nakoniec przyłożyć mogły do uspokojenia Ojczyzny Niemców, i do zawarcia przyzwoitego i trwałego pokoju."

Conclusum przez Kollegium Miast wydane, zawiera w treści: iż ponieważ Rzesza nie może znajdować swego zbawienia iak tylko w Oycowłich lentymentach i mądrych środkach swojej naywyższej Głowy, Miasta w zupełney ufnosci oddają Itaraniom i przewodnictwu J. C. Mei, wszystkie środki ktore J. C. Mość w terażniejszych okolicznościach osądzi za nayprzyzwoitsze i nayzgodniejsze z bezpieczeństwem i dobrem *Niemieckich* krajow. Upraszają oraz ażeby J. C. Mość raczył nadal zaszczycać też Miasta swoją zwyczajną opieką.

z Raftad dnia 14. Kwietnia.

Hrabia de Metternich wyjechał dnia wczorajszego z tego miasta. Zapewniają, iż Miniſtrowie *Francuzcy* zapytali lię Miniſtra *Mogunckiego*, czyli ieſzcze przyimie od nich urzędowe komunikacye dla przeſłania ich innym ſubdelegowanym. Baron *d'Albini* miał odpowiedzieć, iż ta okoliczność żadney trudności nie dozna, lecz że Deputacya Rzeszy iuż żadney odpowiedzi dawać niemoże. Z tego wnoſzą, iż Miniſtrowie *Francuzcy* za-myślają podać nową Notę.

Woylka Cesarzkie nieprzeſtają roſpścierać ſię w
naszych okolicach, tak powyżej iako i poniżej naszego
miasta. Proſta komunikacya z *Bazyłą*, z *Strazburgiem*
przez *Kehl*, i *Frankfortem*, zupełnie ieſt zamknięta.

Domyslał się, iż ma wyjść Proklamacya od komenderującego Armią Rzeszy z oświadczeniem, iż zajęcie miała *Rastad* jest potrzebnym do dalszych czynności wojennych.

Zdał się, iż Arcy-Xiąże przedsięwziął wkrótce atakować *Szwajcaryą*. Generał *Massena* mający główną swoją kwaterę w *St. Gall*, rozkazał poznać wszystkie drogi na *Ranie* zaczawszy od *Konstancyi* aż do *Bazyli*, i umocnił wojskiem i artylleryą lewy brzeg *Renu*. Mówią, iż armia jego pomnożona jest 18. tysią-

ami ludzi mili ry z Szwytcarski-y pod kommendą Gene-
row Salis i Paravicini.

Minister *Liguyski* Obywateł *Boccardi* wyjechał już ztąd swoje rzeczy do *Selz*; toż samo uczynił Obywateł *Jean Debric* Minister pełnomocny *Francuzni*, którego familia także się udała. Teatr *francuzki* nie mogąc się dłużej utrzymywać dla wyjazdu wielu osób, opuszcza także miasto nasze. Obywateł *Bonnier* miał jeszcze dnia wczorajszego fraż przy swoim mieszkaniu.

Rozchodzi się tu rachunek wydatków kongressu sta-
now *Niemieckich* przez 18. miesięcy. Summa ta do-
chodzi do trzech milionów złotych. Drogość pomieszkania i
cena wina i żywności sprowadzanych z *Francyi*, są na-
znaczniejszym artykułem.

Komunikacya pomiędzy *Strazburgiem*, *Offenbur-*
giem i miastem tutejszym jest teraz zupełnie zatamowa-
na. Generał *St Cyr* cofnął się z korpusem swoim ku
Kehl. Główna kwatery jego jest w *Cork*. Od *Brascha*
znowu kilka tysięcy *Francuzów* ściągano się na prawym
brzegu *Renu* w okolicy *Kehl*, tak dalece, iż oboz *Fran-*
cuzy przed tą fortecą stojący do 20 tysięcy wynosi. Wkrót-
ce spodziewamy się w tych stronach ważnych wypad-
ków.— Wojna między Cesarzem i *Francją* będzie tej
kampanii nawet na wodzie prowadzoną. Na jeziorach
Konstancyjskim i *di Garda* są uzbroione z obu stron
floty, statki w *Bregentz* od pułkownika *Williams* wy-
budowane, są zewnątrz dobrze obwarowane, aby tak
łatwo od kul uszkodzone nie zostały. W *Konstancyi*
Francuzi wystawili podobną flotyllę i wkrótce uyrzemy
małą potyczkę wodną.

z Manheimu dnia 15. Kwietnia.

Dnia wczorayszego przybyły tu dwa Bataliony i nieco kawalerji wyszley z *Hollandyi*. inne woyska tu znajdujące się przeszły przez *Ren* dla udania się ku *Strazburgowi*.

Korpus Kawalerji *Francuzkiej* z Artylleryą konną wyszedł dnia wczorajszego na rozpoznanie miejsca przed *Schwetzingen* na drodze ku *Bruchsal*. Niewiadomo czyli napotkał oddziały Kawalerji *Austryackiej*, które dniami wprzód pokazały się o milę od *Schwetzingen*.

Dowiadujemy się z Strazburga, iż General *Massena* przybył dnia 8. do tego miasta, a nazajutrz miał z tamtąd powrócić do *Szwajcaryi*.

Dnia 17. Kwietnia.— Dnia dzisiejszego przybył tu 11. Regiment strzelców konnych. Szofa Pułbrigada udała się ztąd wczora do obozu, który założony był za bramą Heidelberga.

General *St. Cyr* zapadłszy na zdrowiu, znajduje się od dnia 14. w *Strazburgu*. Miejsce jego obiał tymczasowo *G. Souham*. — Obywatel *R-whell* Dyrektor mianowany jest Deputowanym przez Zgromadzenie Elekto-
ralne w *Strazburgu* i *Kolmarze*.

Od brzegów Menu dnia 16. Kwietnia.

Dowiadujemy się, iż Hrabia *de Lehibach* został wyznaczony za generalnego Kommissarza przy Armii Arcy Xiecia Karola.

z Strazburga dnia 12. Kwietnia.

General *Jourdan* wyjechał dnia onegdajszego do *Parryża*.— General *Maffena* przybywszy tu dnia 8., oglądał stanowiska wojsk naszych, które w kilka potem godzin ruszyły do marszu. Główna kwatera Generala *St Cyr* będąca od kilku dni w *Kock* blisko *Kehl*, przeniesioną została do *Offenburga*, który nigdy nieprzełatał bydz przez nasze wojska zajętym. Dnia dzisiejszego forpocztę jego znajdują się w *Oppenau* i *Gegenbach*.— General *Maffena* wyjechał dziś do *Bazyli* z swoim wielkim łzabem.

ro tysięcy ludzi z prawego skrzydła armii *Dunaju*, z Dywizji Generała *Ferino*, poszły do *Bazyli* dnia 8 i 10., dla złączenia się z armią *Helwecką* mającą lewe swoje skrzydło w okolicach *Saffury* i *Valdschui*. Zda się iż reszta armii *Dunaju* wystąpi przed *Brisach*, i starać się będzie wraz z dywizją Generała *St Cyr* ulokować w czarnym lesie dywersją dla *Szwajcaryi* której zagraża armia

